

Плани семінарських занять

Семінарське заняття №2.

Тема: Роман Генріха Белля „Більярд о пів на десяту”:

проблематика, образна система, стильові домінанти.

Питання до заняття.

1. „Група 47” як центр літературного життя ФРН. Руйнація „нових міфів про війну”- головне завдання письменників – антифашистів.
2. Тема війни в творчості Генріха Белля.
3. У чому полягає „тягар каяття” німецьких інтелігентів з точки зору письменника Генріха Белля?
4. Яке смислове навантаження несе розподіл персонажей роману, що аналізуємо, на тих, хто прийняв „причастя агнца,” і тих, хто прийняв „причастя буйвола”?
5. Біблійні паралелі в романі Белля „Більярд о пів на десяту”.
6. Реалізація в романі твердження про людину як найвищу цінність.
7. Історія родини архітекторів Фемелей в композиційній структурі роману.
8. Образ Іогани Фемель та тема „помсти ,що не відбулась”.
9. Стильові домінанти роману : часова ретроспекція , монологічна структура оповідання, явище „концентрованого часу”, система символів.

Ключові поняття: „група 47”, „нові міфи про війну: мужність забутого вартового, визвольна місія на Сході, безневинність німецького солдата”, біблійні образи і біблійні паралелі, явище „концентрованого часу”, ретроспективний час, монологічна структура оповідання, тема „помсти, що не відбулася”.

Рекомендована література.

1. А.А. Гугнин, А.В. Карельский Литература Германии, с.421 – 464.// Зарубежная литература XX века. Под ред. Л.Г. Андреева Изд. второе, исправленное и дополненное.- Москва: «Высшая школа», 2004./ Зарубежная литература XX века. Под ред. Андреева Л.Г. Изд. второе, исправленное и дополненное.- Москва: «Высшая школа», 2004, с.560.
2. Г.Л. Вирина, А.А. Липинская Система. Г.Л. Вирина, А.А. Липинская Система хронотопов в романах Генриха Белля «Бильярд в половине десятого» и «Глазами клоуна».- Москва: Издательство МГУ, 2008, с.241./ Вирина Г.Л., Липинская А.А. Система хронотопов в романах Генриха Белля «Бильярд в половине десятого» и «Глазами клоуна».- Москва: Издательство МГУ, 2008, с.241.
3. Е.А. Кацева Уроки Генриха Белля // Вопросы литературы, 2000, №2, с. 53- 71./ Кацева Е.А. Уроки Генриха Белля // Вопросы литературы, 2000, №2, с. 53- 71.
4. Лауреаты Нобелевской премии. Энциклопедия. Пер. с англ. – Москва: «Наука», 1990, с.760
5. Д.В. Затонский Проповедник из Кельна: Генрих Белль – человек и писатель. – Харьков :Фолио, 1990, с.301/ Затонский Д.В. Проповедник из Кельна : Генрих Белль – человек и писатель.- Харьков: Фолио, 1990, с.301.

Семінарське заняття №3.

**Тема : „Американський погляд на війну”. Американський
антимілітаристський роман.**

Питання до заняття.

- 1.Тема „правди про війну” в романі Курта Воннегута „Бійня №5”.
- 2.Метафора „хрестового походу дітей” в романі Воннегута.
- 3 .Співставлення образів оповідача (наратора), письменника(Курта Воннегута) та Біллі Пілігрима.
4. Реалізація засобів „школи чорного гумору” в романі Воннегута „Бійня №5”.
5. Американська армія – образ ворога в романі Джозефа Хеллера „Пастка на дурнів”.
6. ”Параграф 22” - закон несправедливості – у сатиричній структурі роману Хеллера.
7. Сатиричні засоби суто національного американського типу комізму, що використовує в романі Хеллер.
8. Образ Йоссаріана – втілення носія тверезого глузду, який потрапив до божевільні.

Рекомендована література.

Т.Н.Денисова Історія американської літератури ХХ століття .- Київ: видавництво „Довіра”, 2002, с.320./Денисова Т.Н. Історія американської літератури ХХ століття .- Київ: видавництво „Довіра”, 2002, с.320.

2.Л.В.Маланчук Сатирическая проза Джозефа Хеллера//Проблемы новейшей литературы США. – Москва : изд. МГУ, 1990,с.34- 42.

Маланчук Л.В. Сатирическая проза Джозефа Хеллера//Проблемы новейшей литературы США. – Москва : изд. МГУ, 1990,с.34- 42.

3.Н.Ф.ОвчаренкоАмериканский антимилитаристский роман.- Киев: „Вища школа”, 1980,с.273 ./Овчаренко Н.Ф. Американский антимилитаристский роман.- Киев: „Вища школа”, 1980,с.273

4.Н.П. Губко Антивоенный роман Курта Воннегута.// Звезда, 1971, №6, с.56-72./ Губко Н.П. Антивоенный роман Курта Воннегута.// Звезда, 1971, №6, с.56-72.

5.А.С.Мулярчик Парадоксы Джозефа Хеллера // Джозеф Хеллер Поправка 22. – Москва: издательство Пресса , 1992,

с.3-8/Мулярчик А.С. Парадоксы Джозефа Хеллера // Джозеф Хеллер Поправка -22 – Москва: издательство Пресса , 1992, с.447.

Ключові поняття: «американський погляд на Другу Світову», образ світу як божевільні, американська школа «чорного гумору».

Семінарське заняття №1.

Тема: Феномен театру абсурда та його вплив на подальший розвиток драматургії ХХ століття.

Питання до заняття.

1.Феномен театру абсурда як заперечення принципів традиційного театру: алогизм,безфабульність, пародіювання «трьох єдностей», відсутність звичного повчання.

2. Концепція людини та людства у п'єсі Беккета «Чекання на Годо».
3. Часопростір (хронотоп) п'єси Семюеля Беккета « Чекання на Годо».
4. Універсалізм - складова творчого методу драматургів-абсурдистів.
5. Образ Беранже в п'єсі Ежена Йонеско «Носороги» - узагальнення людства в його найкращих рисах.
6. Абсурдистські канони побудови п'єси Едварда Олбі «Випадок в зоопарку».
7. Охарактеризувати особливості американського варіанту театру абсурда, аналізуючи п'єси Олбі.
6. Реалізація теми «Граймо Стриндберга» у п'єсі Едварда Олбі «Хто боїться Вірджинії Вулф».
7. Множинні рівні інтерпретації п'єси Олбі «Хто боїться Вірджинії Вулф».

Ключові поняття: вплив філософії екзистенціалізму, поняття абсурду , алогизм подієвого ланцюга, безфабульність, жанровий різновид трагикомедії, універсалізм, інтертекстуальність , біблійна символіка, метафора життя як зоопарку.

Рекомендована література.

1.Т.Н.Денисова Історія американської літератури ХХ століття.

- Київ : видавництво „Довіра”, 2002,с.320./ Денисова Т.Н. Історія американської літератури ХХ століття. - Київ : видавництво „Довіра”, 2002,с.320.

2. Н.О.Висоцька Сучасна драматургія США.// Сучасна американська література: проблеми вивчення та викладання. – Миколаїв:

видавництво МДГУ ім. Петра Могили, 2002, с. 167-198. / Висоцька Н.О. Сучасна драматургія США. // Сучасна американська література: проблеми вивчення та викладання. – Миколаїв: видавництво МДГУ ім. Петра Могили, 2002, с. 167-198.

3. Т.Н.Денисова Нотатки про драматургію США. // Вікно в світ. Література США, №5, 1999, с. 54-59. / Денисова Т.Н. Нотатки про драматургію США. // Вікно в світ. Література США, №5, 1999, с. 54-59.

4. Патрис Пави Словарь театра. – Москва: «Прогресс», 1992, с. 482. / Пави Патрис Словарь театра. – Москва: «Прогресс», 1992, с. 482.

5. Абсурд и вокруг него. Сборник статей. \ Ответств. ред. О.Буренина – Москва: Языки славянской культуры, 2004, с. 372. /

Абсурд и вокруг него. Сборник статей. \ Ответств. ред. Буренина О. – Москва: Языки славянской культуры, 2004, с. 372.

Семінарське заняття №4.

Тема: Американська література нон-конформізму 50-60-х років

XX століття.

Питання до заняття.

1. Явище «середини століття» (midcentury). Формування культури «суспільства споживання» (consuming society). Розрізнення «гарячої» та «холодної» культури. (Маршалл Мак-Люен).

2. Портрет «ідеальних споживачів» у повісті Жоржа Перека «Речі».

3. Література бітників – емоційний виклик нон-конформістської свідомості.

4. Успіх роману Джерома Дейвіда Селінджера «Ловець у житті» як знакового твору для «неонового покоління».

5. Характеристика роману Селінджера «Ловець у житті» як «роману виховання».

6. Сатиричне зображення «світу дорослих» в романі Селінджера «Ловець у житті».

7. Особливості стилю роману Селінджера «Ловець у житті».

8. Зображення трагедії буденного життя провінційної Америки у романі Джона Апдайка «Кентавр».

9. Вчитель Колдуелл – персонаж, що руйнує «американську мрію».

10. Функційне навантаження міфологічного плану оповідання в романі Апдайка «Кентавр».

Ключові поняття: явище «середини сторіччя», конформізм, нон – конформізм, «суспільство споживання», «гаряча» та «холодна» культура, бітники, «неонове покоління», піджанровий різновид роману виховання, особливе враження читача від розповіді від першої особи, міфологічний план оповідання.

Рекомендована література.

1. Т.Н.Денисова Історія американської літератури ХХ століття. -

Київ : видавництво „Довіра”, 2002, с.320. / Денисова Т.Н. Історія американської літератури ХХ століття. - Київ : видавництво „Довіра”, 2002, с.320.

2. Т.Н.Денисова Нонконформізм середини віку. Людина у постіндустріальному суспільстві. // Вікно в світ. Література США,

№5, 1999, с.38 – 48./Денисова Т.Н. Нонконформізм середини віку. Людина у постіндустріальному суспільстві.// Вікно в світ. Література США, №5, 1999, с.192.

3.Георгий Анджапаридзе Потребитель? Бунтарь? Борец? Заметки о молодом герое западной прозы 60-70-х годов. – Москва: „Молодая гвардия”, 1982, с.188./Анджапаридзе Георгий Потребитель? Бунтарь? Борец? Заметки о молодом герое западной прозы 60-70-х годов. – Москва: „Молодая гвардия”, 1982, с.188.

4 Е.Н.Стеценко Судьбы Америки в современном романе США – Москва : издательство «Московский рабочий», 1994,с.234./

Стеценко Е.Н. Судьбы Америки в современном романе США – Москва : издательство «Московский рабочий», 1994,с.234.

Семінарське заняття №5.

Тема: Новий латиноамериканський роман:

розвиток, тематика, стильові особливості.

Питання до заняття.

1. Історія становлення літератури Латинської Америки.
2. Загальні риси латиноамериканського типу художньої свідомості.
3. Феномен творчості Борхеса і Кортасара та його вплив на розвиток латиноамериканської літератури.
4. Творення нового міфу про Велику історію людства в романах Алехо Карпентьєра.
5. «Метафора концерта барокко» в повісті Карпентьєра «Концерт барокко».
6. Реалізація творчого методу «магічного реалізму» в романі Габрієля

- Гарсія Маркеса «Сто років самотності».
7. Семантичне поле назви роману Маркеса «Сто років самотності».
  8. Міфопоетичний конструкціонізм роману Маркеса «Сто років самотності».
  9. Своєрідність дидактики в притчі Г.Г.Маркеса «Стариган з крилами».

Ключові поняття : метисація, тема «пошуків національної душі»,

Велика історія людства, Старий світ(Європа),

Новий світ(Америка), відкриття Колумба,

еклектизм, «магічний реалізм», диво як складова повсякденного життя в творчому методі Маркеса, міфопоетичний конструкціонізм, міфогенність, латиноамериканська модель літературного процесу.

Рекомендована література.

- 1.Е.В.Огнева К новому латиноамериканському роману // Зарубежная литература XX века. Под ред. Л.Г.Андреева. Изд. 2-е, исправленное и дополненное. – Москва: « Высшая школа»,2004,с. 518- 555. / Огнева Е.В. К новому латиноамериканському роману.// Зарубежная литература XX века. Под ред. Л.Г.Андреева. Изд. 2-е, исправленное и дополненное. – Москва: « Высшая школа»,2004,с. 560.
- 2.Юрій Покальчук Латиноамериканський роман. – Київ: видавництво «Дніпро»,1980, с.273./ Покальчук Юрій Латиноамериканський роман. – Київ: видавництво «Дніпро»,1980, с.273.
3. Очерки творчества латиноамериканских писателей XX века. Под общей ред. В.Б.Земскова и А.Ф.Кофмана,- История литератур Латинской Америки в 5- ти книгах, книга 5-я. – Москва: „Наука”, 2005,с 770. / История литератур Латинской Америки в 5- ти книгах. – Москва: „Наука”, 2005, с.770.
- 4.В.Кутейщикова, Л.Осповат Новый латиноамериканський роман. - Москва: „Советский писатель”, 1983, с.342./Кутейщикова В. ,

5.Осповат Л. Новый латиноамериканський роман. - Москва:
„Советский писатель”, 1983, с.342.

Семінарське заняття №6.

**Тема: Домінуючі постулати літературного
напрямку постмодернізму в художніх практиках
письменників –постмодерністів.**

Питання до заняття.

- 1.Виникнення терміну «постмодернізм».
- 2.Естетичні канони постмодерної свідомості.
- 3.Поліцентризм – принцип організації тексту в пьесі Томаса Стоппарда «Розенкранц і Гілденстерн мертві».
- 4.Гра з атрибутикою і знаковими текстами вікторіанської доби в романі
Джона Фаулза «Жінка французького лейтенанта».
- 5.Іронічна інтерпретація романтичного міфа про геніального митця в романі Патріка Зюскінда «Парфуми».
- 6.Проблема відкритих текстів і засобів їх читання та інтепретації в постмодерній літературі. Нехудожні твори Умберто Еко.
- 7.Гіпертексти як заперечення лінеарності традиційної літератури. Ознаки гіпертексту в романі Милорада Павича «Хозарський словник».

8. Стил «плетіння слів» у романі Павича «Хозарський словник» - імітація надлишкового та квітчастого стилю візантійської літератури.

Ключові поняття: постмодернізм, постмодерна свідомість, поліцентризм,

гра з атрибутикою, інтертекстуальність, тексти «закриті»

та «відкриті», засоби читання постмодерних творів,

поняття гіпертекстів, полісемантичність образів лабіринту,

бібліотеки, космохаосу, вторинність, заперечення пафосу та

панування іронії.

Рекомендована література.

1. Т.Н. Денисова Коротко про історію , теорію і практику американського постмодернізму./ Сучасна американська література: проблеми вивчення та викладання.- Миколаїв:

видавництво МДГУ ім..Петра Могили, 2002, с.5-18./

2. Денисова Т.Н. Коротко про історію , теорію і практику американського постмодернізму./ Сучасна американська література: проблеми вивчення та викладання.- Миколаїв: видавництво МДГУ ім..Петра Могили, 2002, с.5-18.

3. Д.В. Затонский Модернизм и постмодернизм. Мысли об извечном коловращении изящных и неизящных искусств, - Харьков : Фолио, 2000, с.256./ Затонский Д.В. Модернизм и постмодернизм. Мысли об извечном коловращении изящных и неизящных искусств, - Харьков : Фолио, 2000, с.256.

4. Енциклопедія постмодернізму. За редакцією Чарльза Е. Вінквіста та Віктора Е.Тейлора. Науковий редактор перекладу д.ф.н.Олексій Шевченко.–Київ: „Основи”, 2003, с.830./ Енциклопедія постмодернізму. За редакцією Вінквіста Ч.Е. та Тейлора В.Е. – Київ: „Основи”, 2003, с. 830.

